

Stefanija Leškova – Zelenkovska
Univerzitet “Goce Delčev” – Štip
Fakultet za muzička umetnost
Katedra: Teorija muzike i Muzička Pedagogija
stefanija.zelenkovska@ugd.edu.mk

TVOREŠTVO MAKEDONSKIH KOMPOZITORA U USLOVIMA TRANZICIJE 1991 -2001

Po principot na ovaa selekcija registriravme 22 kompozitori koi sozdavale vo R.Makedonija vo periodot od ‘91-ra do 2001, pretstaveni po azbučen redolsed: Avramovski R.(1943-2007), Andreevska J.(1967), Brangjolica Lj.(1932), Bužarovski D.(1952), Glišić Ž.(1954), Golabovski S.(1937), Zografski T.(1933-2000), Ivanovski B.(1921-1994), Kavaj S.(1967),Kolarovski G. (1959-2006), Kodzabašija J.(1942), Lekovski A.(1933), Mančev T.(1950), Nikoleski D.(1943-1998), Nikolovski V.(1968), Nikolovski V.(1925-2001), Nikolovski M. (1934-1994), Ortakov D.(1928-2007),Stojkov S.(1941), Toševski S.(1944-2008), Canev B.(1937), Šuplevski D. (1933-2000).

Spored vtorata kategorija dobivme vkupno 203 naslovi na novi dela (so isključok na edno delo na T.Zografski, kako I nekolku na D.Šuplevski, na koi ne bea označeni godinite na sozdavanje). Da dodademe deka i transkripciite na starite rakopisi od tvoreštvo na Golabovski i Ortakov, ne vlegoa vo obrabotkata, a isto taka i kompoziciite za teatar, film i TV.

Distribucija na novi dela

IMETO NA KOMPOZITOROT	NOVI DELA
Avramovski Risto	23
Andreevska Jana	7
Brangjolica Ljubomir	18
Bužarovski Dimitrije	21
Glišić Živojin	4
Golabovski Sotir	-
Zografski Tomislav	18
Ivanovski Blagoja	1
Kavaj Sladjana	1
Kolarovski Goce	13
Kodzabašija Jane	17
Lekovski Aleksandar	5
Mančev Tome	4
Nikoleski Dimče	3
Nikolovski Vanja	8
Nikolovski Vlastimir	7
Nikolovski Mihajlo	2
Ortakov Dragoslav	6
Stojkov Stojan	22
Toševski Stojče	14
Canev Blagoj	9
Šuplevski Dragan	/

Tabela br.1

Srednata vrednost e ednakva na 9,2, a se razbira statistički taa go označuva samo prosečniot broj na dela, koi može da imaat različno vremetraenje, forma, instrumentalen sostav i dr.

Distribucija na novi dela spored godina na sozdavanje

GODINA NA SOZDAVANJE	'91	'92	'93	'94	'95	'96	'97	'98	'99	2000	2001
VKUPNO DELA	25	23	26	17	11	11	19	14	21	15	21

Tabela br.2

Na tabelata se gleda namalovanje na vkupnoto tvoreštvo vo periodot od 1995-1996 godina.

Četvrtata kategorija se odnesuvaše na točnoto vremetraenje na sekoe delo, za koe napravivme 8 podgrupi po što gi dobivme slednive rezultati:

Distribucija na novi dela spored vremetraenje

VREMETRAENJE	BROJ NA NOVI DELA	%
do 10 minuti	83	40,8
do 20 minuti	72	36
do 30 minuti	23	11,2
do 40 minuti	7	3,4
do 50 minuti	2	0,9
do 60 minuti	4	1,9
nad 60 minuti	4	1,9
Nepoznati podatoci	8	3,9

Tabela br.3

Srednata vrednost e 25,37. Očigledno e deka najgolemiot broj na dela (83) pripagaat vo prvata grupa (do 10 min.), isto taka vtorata grupa e blizu do prvata (72), što upatuvna na faktot deka 76% od našata populacija na novi dela se vo kategorija do 20 min.

Vo pettata kategorija bea podatocite za izveduvackiot sostav na delata kade povtorno napravivme grupiranje vo 6 podagrupi i toa:

Distribucija na novi dela spored instrumentalen sostav

INSTRUMENTALEN SOSTAV	BROJ NA NOVI DELA	%
Solo/duo	34	16,7
Horski ansambli	30	15
Trio/oktet	24	12
Kameren orkestar	58	28,5
Simfoniski orkestar	41	20
Hor i orkestar	16	7,8

Tabela br.4

Generalnata distribucija vo korelacija so grupite na instrumentalnite sostavi spored godinata na sozdavanje ne pokažuvaat konzistentna podloga t.e. rezultatite se mnogu divergentni. Edno od možnite objasnuvanja e deka rabotime so mala populacija koja e insuficientna za generalen zaključok.

Šestata kategorija vo bazata ja opfati formalnata struktura na deloto, koja beše grupirana kako: 1) Edno-stavni, 2) ciklični, 3) sonaten ciklus, 4) opera, oratorium i dr. vokalno-instrumentalni formi. Rezultatite se:

Distribucija spored formalnata struktura

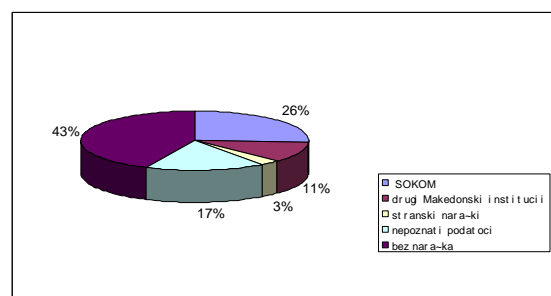
FORMA	BROJ NA NOVI DELA	%
Eden-stav	71	35
Ciklični formi	73	36
Sonaten ciklus	47	23
Opera/oratorium	12	6

Tabela br.5

Motivite na kompozitorite za pišuvanje na nova muzika ne može da gi zaobikolija gledame naračkite, koi spored istražuvanjeto gi pokažaa slednive tipovi: SOKOM-kako najgolemata institucija koja gi stimulira avtorite da sozdavaat novi dela (preku narački povrzani so festivalot “Denovi na makedonskata muzika”), potoa naračkite od drugite makedonski institucii (kako Makedonskata Filharmonija, Makedonskata Opera i Balet, MRTV i dr.) i stranski institucii ili poedinci. Vo ova pole sekako deka sretnavme i dela koi ne se pišuzvani po naračka.

Distribucija spored narački

NARAČATEL	NOVI DELA	%
SOKOM	53	26
drugi. Mak.institucii	122	11
od stranstvo	6	3
nepoznati podatoci	34	17
ne se naračka	87	43

Tabela br. 6

Grafikon br.1

Od tabelraniot i grafičkiot prikaz se gleda deka najgolemiot procent na naračkite se od SOKOM(26%), so što ušte ednaš se potvrduva značajnata uloga na Sojuzot vo afirmiranjeto i